

UPA 2016/34
6. maj 2016
Ane Hansen

Kalaallit Nunatsinni aalisakkat qaleruallillu tunisassiassatut qaqineqartartut ingitaqarani tamakkiisumik tunisassiarineqartarnissaat anguniarlugu Naalakkersuisut UPA 2017-imi nassuiaammik saqqummiusseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasorta q Jess Svane)

Nassuiasiornissamik piunasaqartarnek naammakkunnaarpoq timitalimmik suliaqarluta nutaaliortariaqalerpugut !

Inatsisartut aappaagu 2017-imi upernaakkut ataatsimiinnissaannut Inatsisartunut ilaasorta q Jess Svane Siumut, aalisakkat qaleruallillu tunisassiassatut qaqineqartartut tamakkerlugu tunisassiarineqartalernissaannik Naalakkersuisuisut nassuiaasioqqusilluni siunnersuuteqarpoq.

Tungaviumik ukiorpassuarni aalisarnermik pingaarnertut nunarput aningaasarsiornermi isertitaqartarpoq, taamaakkaluartorli aalisarnerup pingaarnertut inuussutissarsiutigineqarnera naleqartitatut immikkuullarissutut inerisaavigineqarnera naammaginangeqaaq. Meeqqat atuarfiani, inuutissarsiornikkulluunnit ilinniartitaanermi ersarissuliorfigalugu suli qitiutillugu inissisimasutut taanneqarsinnaanani, ilisimatusarnermi aalisarnek Pinngortitaleriffiup saniatigut immikkut ilisimatuunik sammineqarnera annertugisassaaneq ajorpoq, tunisassiornermi nutaaliortefeqanngilagut INUILI ATI-lu tunisassiornermilu ingerlataqartut namminneerlutik qaqutiguugaluartoq nutaaliorterat eqqaassanngikkaanni.

Siunnersuummi uani nunat assersuutigineqartut nutaaliortermi ilisimatusarnermilu immikkut pingaartitsillutik suliaqarsimasut nassarsiorlutik ilisimatusarlutillu assersuutigalugu Island aamma Norge ilaatigut taakkartorneqarput. namminneerlutik oqaluinnaratillu pingaartitsinertik tunuliaqutaralugu inerisaapput sulilu ineriartortitsillutik.

Maanna ukiorpassuanngortuni inimi maani aalisarnermilu kattuffiit ilaannit nunat taakkua nuannaartoralugit assersuutitut taaneqartuartarput, ullorli manna tikillugu nikeriartoqagarnek ajorpoq. Oqallinneq naammaleqaaq alloriaqqittariaqalerpugut nassuiaasiunnarunnaarluta piviusumik sulilluta aallartinniarta. Narsaq-mi INUILI nioqqutissianik inerisaaviunera ersarinnerulersinniartigu ilinniarfittut ineriartortillugu aningaasaliiffigalugu inatsisitigullu pitsaasunik sinaakkutissaannik isumaginnilluta.

Ilisimatusarfimmi aalisarnermi aningaasarsiornek immikkut sammineqarsinnaalerniarli, tunisassiorfiillu nioqqutissianik inerisaarusunnerat inatsisitigut pitsaasumik aqutissiuullugu sinaakkuserniartigu.

Aalisarnermut inatsit nutaaliornissamut pingaaruteqarlunilu tungavileeqataasusaaq ersarissuliorfigalugu inaarsarniartigu. Aalisarnermilu inerisaaneq tamakkiisumik isiginnilluni ingerlanneqarlernissaa suleqatigiissutiginiarlugu.

Nunap immikkoortortani periarfissat immikkut isigalugit suleqatigiilluta inerisaaniarta.

Siunnersuuteqartoq isumaqatigeqaarput oqarmat avatangiisivut paarilluarutsigit suli ukiorpassuarni aalisarnek ingerlasinnaasoq aningaasarsiornikkut iluaqutaanerpaatut inissisimalluni.

Ukiualunnguit matuma siorna nunarsuarmioqatigiit ataatsimeersuarnerit ilaanni isumaqatigiissutigaaq imavissuarni imartanilu tamani aalisapilunneq unitsinniarlugu akiorniarlugulu suleqatigiittoqassasoq, aalisakkanillu eqqaanerujussuaq unitsinneqarneqartariaqartoq aalisakkat pisarisuukkat ilangullugit tamakkiisumik nunarsuarmioqatigiit akornanni nerisassiatut niuerutigineqalernissaat siunertaralugu tunisassiornermi suleqatigiittoqassasoq isumaqatigiissutigineqarluni. Piujuannartitsilluni aalisarneq uppersarniarlugu meqqilersuinerit MSC-tut ittunik atuutsitsilerneq nunarsuarmioqatigiit akornanni niuernermi pingaartinneqaraluttuinnarpoq. Isumaqatigiissutit siunniussallu tamakkua timitaleqataaffiginiarlugu suleqataasimavugut, aalisarnermi inatsimmi nalunaarutillu aqutigalugit aalisarnermi aqutsinissamut pilersaarutit ingerlassimallutigit, aalisarnermi pisarisuukkanik eqqaanerujussuaq annikillisinniarlugu nalunaarutit aqutigalugit iluarsaassimalluta. Sinerissamilu tunisassiornermik suliaqartut kaammattorneqarsimapput aalisakkanik tunisassiornermi tamakkiinerusumik atorluannaissaq siunertaralugu tunisassianik inerisaaqqullugit.

Inerisaanissamik kaammattuut Royal Greenlandip ersarinnerusumik timitalersimavaa, raajanik tunisassiornerat Ilulissani Sisimiunilu ineriigaanerusunik tunisassiorternikuupput, qalerallit tamakkiisumik tunisassiarineqalernerat Qasigiannuani Uummannallu eqqaani ineriartortippaat, saarullinnik tunisassiorneq nutaaliorfialugu ingerlappaat allatigullu tunisassianik inerisaallutik. Tunisassiorfiillu allat qanortoq malinnaalik.

Tunisassianillit tamakkiinerusumik suliaqalerniarlutik inerisaasut allamik ilungersunarnerusumik aamma unammilligassaqarput, tassa avannaani soorlu Qasigiannuani, Ilulissani, Uummannap eqqaani allanilumi sulisussanik amigaateqarput, taamaattumillu tunisassianik ineriigaanerusumik suliaqarnissartik annerusumik ingerlakkusukkaluarlugu sulisussanik ajornartorsiuteqarneq aporfiaat, eqqumiikkaluarpoq suliffissaaleqiffiusuni aallat suliffissuarni sulisussaaleqineq atuummat. Ajornartorsiut tamanna aamma peqatigiilluni iliuseqarfigineqartariaqarpoq.

Unammilligassat tamakkua nutaamik eqqarsarluni anigorniarneqartariaqarput, tunisassiorneq aasami inuit sulinnigiffeqarusunnerani annertunerpaatinneqassanersoq oqallisigineqartariaqarpoq, uagut isumarput malillugu ukioq kaajallallugu tunisassiornerup aalaakkaasuusinnaanera orniginarneruvoq. Tunisassiat amerlanerpaajunngikkaluarlutik suliarilluakkat pitsaassutsimik qaffasinnerpaamik pitsaassusillit naleqarnerusullu angunissaat pingaarnarivoq. Tunisassianik takutitsilluarneq anguniagassaavoq pingaartitassaq. Tamannalu anguneqarsinnaavoq ilinniartitaaneq pikkorissartitsinerit allallu pitsanngorsaataasinnaasut aqutigalugit.

Taamaattumik nassuiaasiunnarani periarfissanik tamanik isiginnilluni aalisakkat qaleruallillu tamakkiinerusumik atuilernissaq pilersaarusiugassaavoq.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuutip aappassaaneernejartinnani Inatsisartut inuutissarsiornermut ataatsimiisitaliani nalilersorluarneqassasoq inassutigerusupparput.